

Controlecampagne Vuurwerk

Resultaten 2020-2021

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

170-21

Inhoud

1. Doel van de campagne	4
2. Wettelijke basis	4
3. Resultaten	6
3.1. De administratieve controle	6
3.2. Controle van de veiligheid tijdens het functioneren	6
3.3. Correctieve maatregelen	8
4. Besluit	10

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Resultaten van de controle op de administratieve vereisten	6
Grafiek 2. Algemene resultaten van de controle op de technische vereisten	7
Grafiek 3. Aantal niet-conforme vuurwerkartikelen voor de verschillende technische vereisten...	8
Grafiek 4. Globale resultaten met de gevraagde maatregelen.....	10

Lijst van tabellen

Tabel 1. Artikelen die een ernstig risico vormen	9
--	---

1. Doel van de campagne

De inspectiediensten van de afdeling Veiligheid van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie namen in november 2020 monsters van verschillende pyrotechnische artikelen.

Het doel van de campagne was de veiligheid en de conformiteit te controleren van bepaalde types feestvuurwerk dat op de Belgische markt werd aangeboden en ervoor te zorgen dat niet-conforme en gevaarlijke vuurwerkartikelen uit de markt worden genomen. Op die manier tracht de FOD Economie de veiligheid van de consumenten te verzekeren. De campagne beoogde de controle op de veilige werking van verschillende vuurwerkartikelen. Daarnaast werd ook aandacht besteed aan de administratieve vereisten, inclusief de technische documentatie.

Voor de campagne werden monsters genomen van vuurwerk van de categorie F2 (vuurwerk dat weinig gevaar en een laag geluidsniveau oplevert en bestemd is voor gebruik buitenshuis in een afgebakende plaats). Dat vuurwerk mag verkocht worden aan personen ouder dan zestien jaar.

Voor de campagne werden in totaal van tien vuurwerkartikelen monsters genomen.

De volgende types vuurwerk werden bemonsterd:

- Vuurwerkbatterij van enkelschotsbuizen: 2 monsters
- Vuurwerkbatterij van knallers: 1 monster
- Romeinse kaars: 3 monsters
- Knaller: 2 monsters
- Vuurpijl: 2 monsters.

De bemonstering gebeurde gericht. Een artikel waarvoor een vermoeden van niet-conformiteit bestaat, kreeg de voorkeur. Een voorbeeld is een vuurwerkbatterij waarvan de hoogte groter is dan de breedte.

De monsternamen vond plaats bij Belgische importeurs en distributeurs.

De testen werden uitgevoerd door het geaccrediteerde laboratorium Institutul Național De Cercetare – Dezvoltare Pentru Securitate Miniera Si Protectie Antiexploziva (INSEMEX) (Roemeens instituut voor onderzoek en ontwikkeling in veiligheid van mijnbouw en explosiebeveiliging) in Petrosani, Roemenië.

2. Wettelijke basis

In België worden de specifieke voorwaarden en essentiële veiligheidseisen voor het op de markt brengen van pyrotechnische artikelen geregeld in het [koninklijk besluit van 20 oktober 2015](#) betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen. Dat is de omzetting van de [Europese richtlijn 2013/29/EU](#).

Het testen van de functionele vereisten voor vuurwerk van de categorie F2 gebeurde volgens de volgende normen:

- EN 15947-4:2015: Pyrotechnische artikelen - Vuurwerk, Categorieën 1, 2 en 3 - Deel 4: Beproevingsmethoden
- EN 15947-5:2015 Pyrotechnische artikelen - Vuurwerk, Categorieën 1, 2 en 3 - Deel 5: Eisen voor aanleg en prestatie

De vuurwerkartikelen werden getest op de volgende vereisten uit de norm:

- Constructiematerialen – Algemene vereisten (kritische non-conformiteit)
- Constructievereisten– Specifieke eisen (kritische non-conformiteit)
- Elementen in batterijen & combinaties (belangrijke non-conformiteit)
- Bescherming van de hoofdlont en reservelont (belangrijke non-conformiteit)
- Bevestiging van het ontstekingsmiddel (belangrijke non-conformiteit)
- Ontsteking van de hoofdlont en reservelont (belangrijke non-conformiteit)
- Brandduur van de hoofdlont en reservelont (belangrijke non-conformiteit)

- Onzichtbaar branden van Romeinse kaarsen; ontstekingstijd van sterretjes (belangrijke non-conformiteit)
- Integriteit – Algemene eisen (belangrijke non-conformiteit)
- Integriteit – Specifieke eisen (belangrijke non-conformiteit)
- Stabiliteit tijdens de vlucht (kritische non-conformiteit)
- Werking (belangrijke non-conformiteit)
- Hoek bij het opstijgen of bij de vlucht (belangrijke non-conformiteit)
- Stabiliteit tijdens de werking (kritische non-conformiteit)
- Hoogte van de ontploffing (belangrijke non-conformiteit)
- Niveau van de geluidsdruk (belangrijke non-conformiteit)
- Ontploffing en andere factoren (kritische non-conformiteit)
- Brandende en gloeiende delen (belangrijke non-conformiteit)
- Projectie van brokstukjes (belangrijke non-conformiteit)

Het nagaan van de conformiteit van de etikettering en CE-markering is enerzijds gebaseerd op het koninklijk besluit van 20 oktober 2015 betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen en anderzijds op volgende norm voor vuurwerk van de categorie F2:

- EN 15947-3:2015 Pyrotechnische artikelen - Vuurwerk, Categorieën 1, 2 en 3 - Deel 3: Minimale aanduidingseisen

3. Resultaten

3.1. De administratieve controle

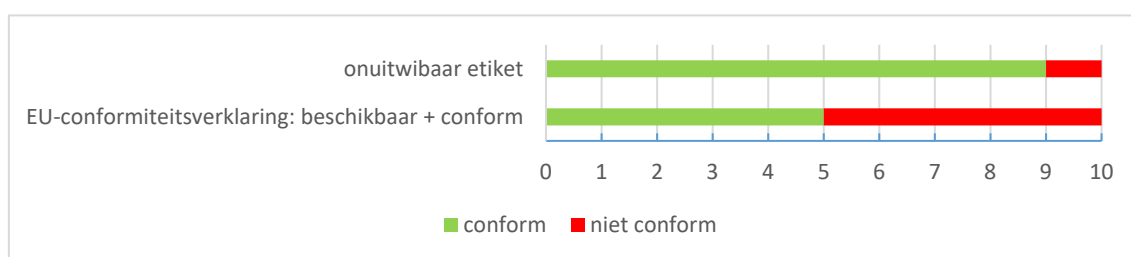
Van de 10 pyrotechnische artikelen vertoonden 6 artikelen administratieve tekortkomingen:

- voor een batterij van knallers is de netto explosieve massa (dat is een gegeven dat verplicht op het onuitwisbare etiket moet vermeld staan) in de vorm van een verwijderbare zelfklever aangebracht,
- voor een Romeinse kaars verwijst de EU-conformiteitsverklaring naar de oude Europese richtlijn,
- voor een Romeinse kaars en een knaller verwijst de EU-conformiteitsverklaring naar de oude versie van de EN 15947-normenreeks,
- voor een knaller en een vuurpijl kon de importeur geen EU-conformiteitsverklaring voorleggen.

Er werden geen tekortkomingen vastgesteld voor:

- de vermelding van de CE-markering,
- de vorm van de CE-markering,
- de taal van het etiket,
- de vermelding van het registratienummer van het vuurwerkartikel,
- de vermelding van de categorie en van het type van het vuurwerk,
- de vermelding van het lot- of serienummer,
- de instructies en informatie rond de veiligheid bij gebruik van het vuurwerk,
- de ontstekingsmethode (duidelijk zichtbaar en beschreven op het etiket of de instructie),
- de vermelding van de minimum veiligheidsafstand (soms facultatief),
- de vermelding van de minimumleeftijdsgrens,
- de vermelding van de netto explosieve massa (NEQ),
- de vermelding van de naam en het adres van de fabrikant of importeur.

Grafiek 1. Resultaten van de controle op de administratieve vereisten

Bron: FOD Economie.

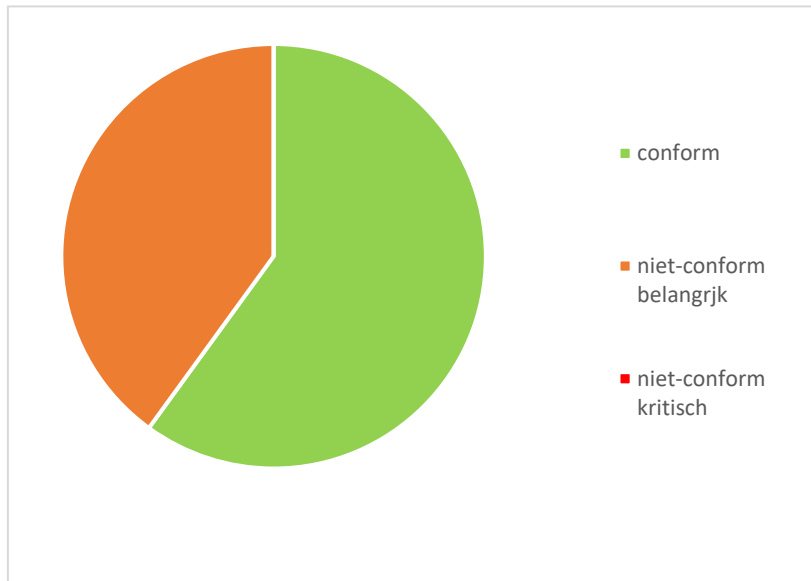
3.2. Controle van de veiligheid tijdens het functioneren

40 % van de monsters toonde niet-conformiteiten tijdens het functioneren bij het controleren op de bovenvermelde normvereisten (4 op 10 monsters).

Alle beschouwde tekortkomingen worden in de norm EN15947-5:2015 als “belangrijk” geklasseerd.

De norm EN15947-1 definieert een “belangrijke tekortkoming” als volgt: een niet-conformiteit, anders dan een kritische niet-conformiteit, waarvan verwacht wordt dat die tot een mislukte werking zal leiden of op een belangrijke manier het mogelijke gebruik van het artikel zal verminderen of het potentiële gevaar zal verhogen. Dat type niet-conformiteit komt overeen met een ‘klasse B niet-conformiteit’ in ISO 2859-1:1999.

Grafiek 2. Algemene resultaten van de controle op de technische vereisten

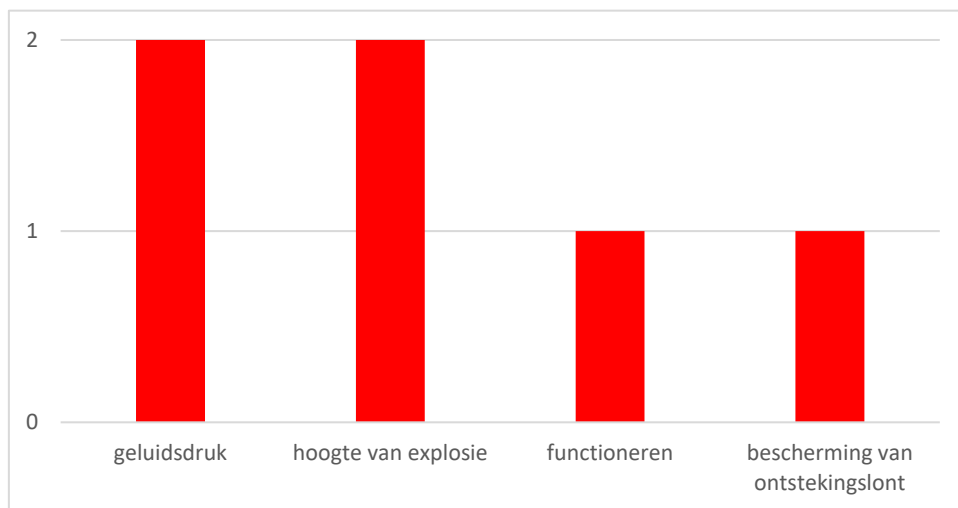
Bron: FOD Economie.

De niet-conformiteiten betreffen:

- 1) Het produceren van een te hoog geluidsniveau: 20 % van de monsters (clausule 7.2.7 van norm EN15947-5:2015).
De fonometer toonde voor alle 10 geteste items van de categorie F2 batterij van knallers "Traca 25MTR" een te hoge geluidsdruk; de hoogst gemeten waarde bedroeg 130,9 dB op 8 meter afstand van het geteste vuurwerk.
Voor de knaller "Black Banger" was de maximale gemeten waarde: 122,7 dB.
Ter info: dergelijke waarden komen overeen met een startend vliegtuig of donderslag vlakbij; de pijngrens ligt tussen 120 en 140 dB. De consument loopt dus een risico op gehoorschade.
- 2) Het ontploffend effect van het omhooggeschoten vuurwerk vindt te laag bij de grond plaats: 20 % van de monsters (clausule 7.2.6 van norm EN15947-5:2015).
Voor de categorie F2 Romeinse kaars "0,3" Roman candle" faalden alle items en voor de "Color Balls 40" vertoonden 6 van de 10 items dit probleem.
- 3) Problemen bij het functioneren van vuurwerkartikelen: 10 % van de monsters (clausule 7.2.2 van norm EN15947-5:2015).
Een item van de categorie F2 Romeinse kaars "0,3" Roman candle" werkte niet en een item functioneerde slechts gedeeltelijk. Hier is het risico onder andere dat de gebruiker na het ontsteken en niet (volledig) functioneren zijn veilige positie verlaat en het artikel gaat benaderen waarbij het artikel alsnog onverwacht begint te functioneren terwijl de gebruiker er vlakbij is, met alle gevolgen van dien.
- 4) Geen bescherming van het snellont: 10 % van de monsters (clausule 6.2 van norm EN15947-5:2015).
De categorie F2 batterij van knallers "Traca 25MTR" vertoont dat probleem, nochtans mag een snellont niet zichtbaar zijn en moet die ingebouwd zijn in het artikel.

De gebruiker zou bij het aansteken van het artikel, het snellont kunnen ontsteken in plaats van het ontstekingslont, waarbij het artikel onmiddellijk begint te werken alvorens de gebruiker zich op een veilige afstand kan begeven.

Grafiek 3. Aantal niet-conforme vuurwerkartikelen voor de verschillende technische vereisten

Bron: FOD Economie.

3.3. Correctieve maatregelen

Op basis van de niet-conformiteiten en dus van gevaren die de vuurwerkartikelen vertoonden, werden risicoanalyses door de FOD Economie opgemaakt. Het resultaat van die analyses verdeelt producten in vijf risiconiveaus op basis waarvan maatregelen worden gevraagd:

- **Conform:** er is geen actie nodig. Het artikel voldoet aan de gestelde eisen.
- **Laag risico:** de fabrikant of importeur krijgt een waarschuwing om zijn producten voortaan in overeenstemming met de reglementering te brengen.
- **Middelhoog risico:** de fabrikant of importeur mag zijn voorraad niet meer verkopen of moet zijn producten aanpassen.
- **Hoog risico:** de fabrikant of importeur mag zijn voorraad niet meer verkopen en moet de producten uit de handel (laten) nemen of aanpassen.
- **Ernstig risico:** de fabrikant of importeur moet het product uit de handel (laten) nemen en het terugroepen door de consument op een gepaste manier te waarschuwen.

Drie vuurwerkartikelen vertoonden een ernstig risico als gevolg van die niet-conformiteiten:

- De vuurwerkbatterij van knallers “Traca 25MTR” wekte een veel te hoge geluidsdruk op en kent bovendien een probleem bij de bescherming van het snellont.
- De Romeinse kaars “0,3” Roman candle” waarbij de effecten te dicht bij de grond ontploften en 2 items niet (volledig) functioneerden.
- De knaller “Black Banger” wekte een te hoge geluidsdruk op.

FOD Economie heeft aan de invoerders van die vuurwerkartikelen volgende maatregelen opgelegd:

- onmiddellijk de verkoop van het product stopzetten;
- het product uit de handel (laten) nemen;
- het product onverwijld terugroepen en de consumenten en/of gebruikers op een aangepaste en doeltreffende wijze waarschuwen.

Voor de batterij "Traca 25MTR" de Romeinse kaars "0,3" Roman candle" en de knaller "Black Banger" heeft de FOD Economie notificaties in het Europese Safety Gate, voorheen gekend als Rapex-systeem,¹ opge maakt.

Op de Belgische markt werden vergelijkbare artikelen gevonden zoals de batterij van knallers "TRACA 25MTR", maar met andere lengtes. Ook voor die artikelen werden -notificaties in Safety Gate gepubliceerd.

Eén Romeinse kaars vertoonde een laag risico. FOD Economie heeft aan de betrokken importeur een waarschuwing gestuurd.

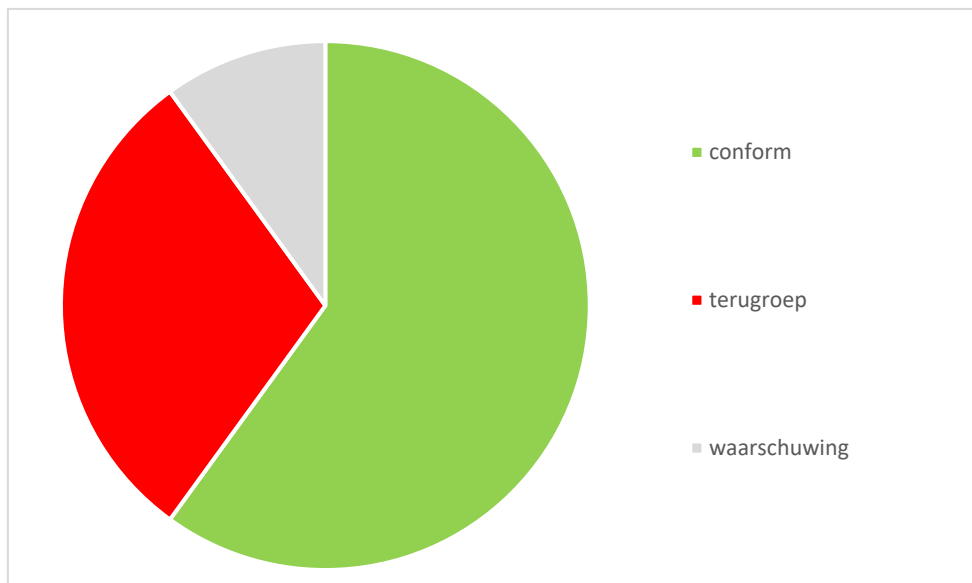
Tabel 1. Artikelen die een ernstig risico vormen

Referentie	Foto
TRACA 25 METER Safety Gate notificatie A12/0079/21 Merk: Salon Roger Fireworks Categorie: F2 Type: vuurwerkbatterij van knallers CE-registratienummer: 1395-F2-0168 Referentie: SFA25M Lotnummer: alle loten geproduceerd voor 1/2021	 Bron: FOD Economie.
TRACA 10 METER Safety Gate notificatie A12/00144/21 Merk: Salon Roger Fireworks Categorie: F2 Type: vuurwerkbatterij van knallers CE-registratienummer: 1395-F2-0168 Referentie: SFA10M Lotnummer: alle loten geproduceerd voor 1/2021	 Bron: FOD Economie.
TRACA 100 METER Safety Gate notificatie A12/00143/21 Merk: Salon Roger Fireworks Categorie: F2 Type: vuurwerkbatterij van knallers CE-registratienummer: 1395-F2-0168 Referentie: SFA33M Lotnummer: alle loten geproduceerd voor 1/2021	 Bron: FOD Economie.
0,3" Roman candle Safety Gate notificatie A12/00115/21 Merk: Original Fireworks Categorie: F2 Type: Romeinse kaars CE-registratienummer: 1008-F2-69244536 Referentie: 8222/YT-2503 Lotnummer: 82222019	 Bron: FOD Economie.

¹ Via Safety Gate kunnen de nationale instanties voor productveiligheid in de landen van de eengemaakte Europese markt snel informatie uitwisselen over gevaarlijke non-foodproducten (voorheen RAPEX genoemd) <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>

Referentie	Foto
Black Banger Safety Gate notificatie A12/01016/21 Merk: Faram Categorie: F2 Type: knaller CE-registratienummer: 0163-F2-2664 Referentie: 60125 JX-BNG.490 Lotnummer: JX/BNG/E19/0456-1	 Bron: FOD Economie.

Grafiek 4. Globale resultaten met de gevraagde maatregelen

Bron: FOD Economie.

4. Besluit

60 % of 6 van de 10 gecontroleerde vuurwerkartikelen functioneerden zoals voorgeschreven.

3 van de 4 niet-conforme artikelen vertoonden een ernstig risico (30 %).

6 van de 10 artikelen vertoonden ook administratieve tekortkomingen. Er zijn vooral tekortkomingen met de EU-conformiteitsverklaring.

Voor de niet-conforme producten met een ernstig risico werden de nodige corrigerende maatregelen genomen door de betreffende marktdeelnemers. Terugroepacties werden opgezet, de verkoop van de artikelen werd gestopt en artikelen werden uit de handel genomen.

Alle corrigerende maatregelen worden verder opgevolgd en gecontroleerd.

Nog enkele tips voor het veilig gebruik van vuurwerk:

- koop enkel vuurwerk met CE-markering en respecteer de leeftijdsgrens
- lees zeer aandachtig de gebruiksaanwijzing en veiligheidsinstructies
- kies een geschikte afsteekplaats: een open en droge plek zonder wind
- breng dieren vooraf naar een veilige plaats
- houd water en een brandblusapparaat binnen handbereik
- let op met ontvlambare kledij

- draag een beschermbril
- hou toeschouwers op een veilige afstand
- gebruik een ontstekingslont, geen lucifers of aanstekers
- verlaat na het ontsteken zo snel mogelijk de plaats van afschieten en wacht minstens een half uur voordat u terugkeert, ook al is het vuurwerk niet afgegaan
- hang niet met uw lichaam boven de lanceerbuis (batterij, fontein, vuurwerkkaars, ...)
- richt nooit een aangestoken vuurwerkartikel naar een persoon of dier
- steek nooit opnieuw de lont aan van een vuurwerkartikel dat niet is afgegaan
- doof gloeiende restjes op de grond op het einde van het schietwerk
- ruim de afsteekplaats op.